

Examensarbete (del 2) för grundlärarexamen inriktning 4–9

Avancerad nivå

Synliggörandet av kursplanen i undervisningen i idrott och hälsa

---

En studie om hur idrottslärare i åk 4 – 9 synliggör och tolkar LGR 22 i sin undervisning

Författare: Amanda Frykman och Therese Strand Adolfsson

Handledare: Jenny Isberg

Examinator: Erik Backman

Ämne: Pedagogiskt arbete, inriktning idrott och hälsa

Kurskod: APG247

Poäng: 15 HP

Examinationsdatum: 5 november 2023

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera examensarbetet i fulltext i DiVA. Publiceringen sker open access, vilket innebär att arbetet blir fritt tillgängligt att läsa och ladda ned på nätet. Därmed ökar spridningen och synligheten av examensarbetet.

Open access är på väg att bli norm för att sprida vetenskaplig information på nätet. Högskolan Dalarna rekommenderar såväl forskare som studenter att publicera sina arbeten open access.

Jag/vi medger publicering i fulltext (fritt tillgänglig på nätet, open access):

Ja

Nej

Abstract

HÖGSKOLAN
DALARNA

Undersökningen handlar om hur verksamma idrottslärare uppfattar betydelsen av de olika delarna i det centrala innehållet i det nya styrdokumentet, LGR 22 samt hur det centrala innehållet synliggörs i idrottslärares pedagogiska planeringar. Flera forskningsstudier visar att elever inom idrott och hälsa får möta ett begränsat antal aktiviteter under idrottslektionerna vilket medföljer att eleverna inte får möta allt inom det centrala innehållet. Aktiviteterna eleverna får möta är främst bollspel eller lekar med fokus inom tävlingsidrotter. Studiens resultat grundas på 8 intervjuades lärare samt 13 analyserad pedagogiska planeringar. Resultatet visar att idrottslärare upplever LGR 22 som tydligt men något fri att tolka. Konsekvenserna med att läroplanen är tolkningsbar upplevs vara att det inte blir en likvärdig undervisning för eleverna. Resultatet visar också utifrån analysen av planeringarna att *rörelse* är delen som får störst plats med lekar och bollspel som aktiviteter som förekommer mest. I diskussionsdelen jämför vi resultatet från studien med tidigare forskning där diskussionen utgår från Lindes läroplansteori. Undersökningens slutsats blev att idrottslärare upplever det svårt att få till en likvärdig utbildning inom idrott och hälsa när LGR 22 är så pass fri att tolka.

Nyckelord: LGR22, idrott och hälsa, Lindes läroplansteori, centrala innehållet, innehållsanalys, lektionsinnehåll, lektionsplanering, rörelse, hälsa och levnadsvanor, friluftsliv och utevistelse

Innehållsförteckning

Abstract.....	1
Inledning.....	3
Syfte och frågeställningar.....	5
Bakgrund.....	5
Koppling till skolans styrdokument.....	6
Skolinspektionen.....	6
Styrdokument LGR 22.....	6
Jämförelse mellan LGR 22 och LGR 11.....	7
Forskningsbakgrund.....	7
Det här möter eleverna i undervisningen.....	7
Svårigheter med att undervisa i idrott och hälsa.....	9
Teoretiska perspektiv.....	11
Metod.....	12
Urval.....	13
Genomförande.....	14
Analys av data.....	14
Etiska överväganden.....	16
Resultat.....	17
Idrottslärares uppfattningar kring betydelsen av de olika delarna i det centrala innehållet i det nuvarande styrdokument, LGR22.....	17
Skillnader mellan gamla och nya läroplanen.....	17
Fri tolkning av läroplanen: bra och dåligt.....	18
Fri tolkning av läroplanen: betygsättning.....	19
Lektionsinnehåll.....	20
Får mer plats i undervisningen.....	21
Får mindre plats i undervisningen.....	21
Synliggörandet av de olika delarna i det centrala innehållet i idrottslärares pedagogiska planeringar.....	22
Typ av planering.....	22
Lektionsinnehåll.....	23
Elevers intresse.....	24
Lärares intresse.....	24

Tidsbrist.....	25
Utmaningar.....	25
Bekvämlighet.....	25
Diskussion.....	26
Resultatdiskussion.....	26
Metoddiskussion.....	30
Slutsatser.....	32
Vidare forskning.....	32
Referenslista.....	32
Bilagor.....	34
Bilaga A.....	35
Bilaga B.....	36
Informationsbrev.....	37
Bilaga C.....	38
Samtyckesformulär.....	39
Bilaga D.....	39
Intervjufrågor.....	40
Bilaga E.....	40
Dokumentation av skriv- och arbetsprocessen vid parskrivande.....	40

Inledning

Under år 2010 genomförde Skolinspektionen en oanmäld flygande tillsyn på ungefär 300 skolor runt om i Sverige (Skolinspektionen, 2010, s. 4). Inspektionen visar att undervisningen i ämnet idrott och hälsa i årskurs 4–6 har en vag koppling till kursplanen vilket leder till sämre förutsättningar för en likvärdig utbildning för eleverna. Det visade sig att lärarna tolkar innehållet olika och att syftet med undervisningen skiljer sig åt mellan dessa lärare. Även eleverna upplevde när de blev tillfrågade att det var otydligt kring vad i undervisningen som är kopplat till läroplanen (Skolinspektionen, 2012, s. 2). Trots att styrdokumentet trycker på att idrotten ska förmedla en bredare kunskap snarare än hur man utför specifika sporter visar forskning att styrdokumentet kan vara svåra att applicera i undervisningen där både lärare och elever upplever det svårt att veta exakt vad det är man ska lära sig på idrottslektionerna (Svennberg, 2017, s. 264).

Generellt inom idrott och hälsa prioriteras området *rörelse* över områdena *hälsa och levnadsvanor* samt *friluftsliv och utevistelse*, vilket gör att elever riskerar att inte få möjlighet att nå alla kunskapskrav (Skolinspektionen, 2012, s. 2). Undervisningen som Skolinspektionen mötte under tillsynen bestod till mestadels av bollspel och lekar följt av aktiviteter kopplat till kondition medan området hälsa nästan inte berördes överhuvudtaget trots att det uttryckligen står med i det centrala innehållet (Skolinspektionen, 2010, s. 4).

Skolverket skriver i “inflygaren” i idrott och hälsa, LGR 22, att det finns ett tydligt långsiktigt mål att idrott och hälsa ska skapa goda levnadsvanor genom hela livet (Skolverket, 2022, s. 48). Kursplanen för idrott och hälsa är uppdelad i tre kategorier som alla ska beröras, vad som dock inte nämns i läroplanen är hur mycket tid som ska läggas på dessa tre delar (Skolverket, 2022, s. 48).

I enlighet med läroplanen LGR 22 ska ämnet idrott och hälsa förmedla en positiv upplevelse kring idrott, rörelse och friluftsliv samt ge möjlighet för eleverna att ta till sig hälsofrämjande levnadsvanor (Skolverket, 2022, s. 50). Idrottslärare har alltså en viktig uppgift i att ge eleverna de förutsättningar de behöver för att ha verktygen att påverka sin hälsa och lust till rörelse genom livet. Eleverna ska i undervisningen bland annat möta, en bredd av aktiviteter i varierade miljöer, hur rörelseaktiviteter påverkar psykisk, fysisk och social hälsa samt utevistelse under olika årstider (Skolverket, 2022, s. 50).

Eftersom läroplanen LGR 22 trädde i kraft nyligen är det ännu ett ganska utforskat område, där vi ännu inte riktigt vet hur lärare uppfattar och applicerar den nya läroplanerna i sin undervisning. Utifrån denna problembild tycker vi att det är intressant att undersöka hur idrottslärare uppfattar innehållet i läroplanen LGR 22 samt hur det centrala innehållet prioriteras i lärares planeringar.

Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att belysa hur verksamma idrottslärare uppfattar betydelsen av de olika delarna i det centrala innehållet i det nuvarande styrdokumentet, LGR 22 genom semistrukturerade intervjuer. Studien ämnar även att undersöka hur det centrala innehållet synliggörs i idrottslärares pedagogiska planeringar genom semistrukturerad intervju tillsammans med en innehållsanalys av insamlade pedagogiska planeringar.

Följande frågeställningar kommer besvaras:

- Hur uppfattar verksamma idrottslärare betydelsen av de olika delarna i det centrala innehållet i det nuvarande styrdokument, LGR 22?
- Hur synliggörs de olika delarna i det centrala innehållet i idrottslärares pedagogiska planeringar?

Bakgrund

Bakgrunden syftar till att ringa in problemområdet och ge läsaren en djupare förståelse. I följande arbete kommer förkortningen LGR 22 samt LGR 11 användas som står för *Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet 2022* samt *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*.

Koppling till skolans styrdokument

Skolinspektionen

Skolinspektionens tillsyn (2010; 2012) visar att bollspel tar en stor plats i undervisningen, konsekvenserna som lyfts när aktiviteterna i undervisningen består mestadels av bollekar och spel blir det svårt att tillgodose elevernas olika intressen. Skolinspektionen menar att alla delar i kursplanen ska spegla undervisningen för att man ska kunna göra en korrekt bedömning utifrån betygskriterierna och detta är något som varje skola behöver se över och planera in i sina lektioner (Skolinspektionen 2010, s. 4). Även inspektionen under 2018 visar ett liknande resultat, där svarar eleverna att aktiviteter som lek, idrotter och spel är det som tar mest plats, främst bollsporter/bollekar. Eleverna påstår själva att hälsa och friluftsliv tillägnas väldigt liten tid till. Under de lektioner som Skolinspektionen observerar visar det sig att integrering av flera kunskapsområden sker till en minimal utsträckning, framför allt inom området *hälsa och livsstil* (Skolinspektionen 2018, s. 18). Granskningen 2018 för åk. 7–9 visar att det område som dominerar i undervisningen är *rörelse* (Skolinspektionen, 2018). Enbart hälften av de skolor som granskats av Skolinspektionen (2018, s. 17–18) visar att eleverna får möta allt innehåll i läroplanen och får möjlighet att prova på ett brett utbud av aktiviteter.

Det mest centrala i granskningen 2012 visar att ämnet idrott och hälsa i årskurs 4–6 har en vag koppling till kursplanen vilket leder till sämre förutsättningar för en likvärdig utbildning för eleverna. Lärarna tolkar innehållet olika och syftet för undervisningen skiljs åt mellan dessa lärare. Eleverna upplever att det är otydligt med vad i undervisningen som är kopplad till läroplanen (Skolinspektionen, 2012, s. 2). De idrottlärare som lyckas med att skapa variation i undervisningen har tydliga mål som kopplas till aktiviteter, elevers erfarenhet och tänkande (Skolinspektionen, 2012, s. 2).

Styrdokument LGR 22

Under syftesdelen i läroplanen för idrott och hälsa beskriver Skolverket (2022, s. 50) hur eleverna i undervisningen ska få chansen att möta olika typer av aktiviteter i varierade miljöer. Undervisningen ska även stötta eleverna till att utveckla goda levnadsvanor så att de kan påverka sin egen hälsa genom hela livet (Skolverket, 2022, s. 50). Eleverna ska också

genom undervisningen ges möjlighet till utevistelse under olika årstider och utveckla förståelsen kring värdet av att vara utomhus (Skolverket, 2022, s. 50).

Jämförelse mellan LGR 22 och LGR 11

Under LGR 22s centrala innehåll i idrott och hälsa (Skolverket, 2021, s. 6–7) läggs det mer fokus på innehåll kopplat till *hälsa och levnadsvanor* jämfört med i LGR 11. Bland annat har *normer kring olika slags aktiviteter* lagts till, detta betyder att undervisningen ska behandla hur dessa normer kan påverka olika individers deltagande (Skolverket, 2021, s. 7). Det har även gjorts omformuleringar från LGR 11 till LGR 22 där innehållet fortfarande är snarlikt, exempel ur LGR 11 “Förebyggande av skador, till exempel genom uppvärmning” (Skolverket, 2021, s. 6), omformuleringen i LGR 22 är följande “Olika sätt att förebygga skador, däribland uppvärmning” (Skolverket, 2021, s.7). I det här fallet har man valt att betona att det finns olika sätt man kan förebygga skador. Kunskapskraven ser också olika ut, det som inte längre nämns i kunskapskraven för LGR 22 är allemansrätten, rörelse och dans till musik samt orientera sig i bekanta miljöer (se Bilaga 1, *Tabell 1*).

Forskningsbakgrund

I detta avsnitt kommer en forskningsbakgrund presenteras grundat i det problemområde som introducerades i föregående avsnitt.

Det här möter eleverna i undervisningen

Enligt läroplanen i idrott och hälsa ska eleverna erbjudas ett brett utbud av aktiviteter (Skolverket, 2022, s. 48 och Skolinspektionen, 2010, s. 4), som det ser ut just nu, enligt Skolinspektionen (2010; 2012; 2018) lever skolorna inte upp till detta och i stället möts eleverna av ett snävt utbud av aktiviteter där fokus ligger på tävlingsidrotter (Skolinspektionen, 2010, 4). Genom att inte täcka alla områden som beskrivs i läroplanen i ämnet idrott och hälsa blir det svårt för lärare att sätta ett rättvist betyg (Lundvall & Meckbach, 2008, s. 354). Dessutom kan ett begränsat utbud av aktiviteter leda till att eleverna inte ges de möjligheter eller förutsättningar som behövs för att utveckla goda levnadsvanor (Skolverket, 2022, s. 48).

Innehållet i idrott och hälsa i den svenska skolan kan enligt Skolverket (2010, s. 34) beskrivas som ett “smörgåsbord” där ett brett utbud av olika aktiviteter ska förekomma. Aktiviteter som ofta förekommer på idrotten enligt Lundvall och Meckbach (2008, s. 353) är bland annat racketspel, bollekar, gymnastik, kondition, dans, simning och rörelselekar både med specifika rörelser som löpning och hopp och utan specifika rörelser. Även Larsson och Redelius (2008, s. 390) nämner att de vanligaste aktiviteter som förekommer inom idrott och hälsa är bollspel, olika typer av spel där eleverna ska samarbeta, kondition- och styrketräning följt av gymnastik och simning. Dessa aktiviteter blir lätta att ta till när det finns tid över utöver planeringen i stället för att lägga extra tid till andra aktiviteter som får väldigt lite plats i

undervisningen (Larsson & Redelius, 2008, s. 390). I samband med detta visar det sig även att bollspel ofta är förekommande när tid finns över, framför allt efter att eleverna har haft en ”mindre populär” aktivitet som ett sätt att köpa lojalitet från eleverna, främst pojkarna (Larsson & Redelius, 2008, s. 390). Undervisningen handlar i stället mestadels om att träna sin kropp som ett objekt och inte träna för att lära och för hälsan (Larsson & Redelius, 2008, s. 390).

Även resultaten i Lundvall och Meckbach (2008, s. 354) studie visar att de områden som förekommer minst i undervisningen är dopning, ätstörning, skador inom idrotten, livräddning och ergonomi samt första hjälpen, alltså delarna kopplat till ”hälsa” i kursplanen. De skriver även att hälsan får en väldigt liten del i ämnet på grund av att många lärare känner tvivel när frågan om hälsa kommer på tal då många lärare tolkar biten om hälsa som teoretisk och inte som en fysisk aktivitet (Lundvall & Meckbach, 2008, s. 354). I Larsson och Redelius (2008, s. 392) resultat bekräftar detta genom att det visar att många övningar och aktiviteter inom idrott och hälsa är influerade av tävlingsidrotten och att de gör det svårt att se idrott och hälsa som ett inte enbart ett praktiskt ämne. Detta har lett till att idrottslärare har det svårt att förhålla sig till de krav i styrdokumentet som trycker på icke praktiska moment (Larsson och Redelius, 2008, s. 392).

I Propositionen (2009/10, s. 46–47) *Framtidens friluftsliv* visar det på att barn idag är mer stillasittande än förut, framför allt ägnar barn mindre tid till utevistelse och friluftsliv. Ämnet idrott och hälsa i skolan har fått ansvaret att ge eleverna intresset, upplevelser och kunskaper för ett mer berikande friluftsliv (Prop. 2009/10, s. 46–47). Även läroplanen, LGR 22, trycker på hur undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar en förståelse, samt förstår värdet av ett aktivt friluftsliv (Skolverket, 2022, s. 48). Trots att det centrala innehållet tydligt skriver ut dessa delar som viktiga i läroplanen, både LGR 11 och LGR 22, visar Skolinspektionens tillsyn (2010, s. 5) att bollspel och bollekar klart dominerar även fast dessa aktiviteter inte finns utskrivet. Trots att kunna hantera nödsituationer, orientering samt friluftsliv är aktiviteter som uttryckligen står med i det centrala innehållet förekommer dessa knappt i undervisningen (Skolinspektionen, 2010, s. 5).

Svårigheter med att undervisa i idrott och hälsa

I Larsson och Redelius (2008, s. 391–392) studie framkommer det att både lärare och elever upplever svårigheter i att förklara syftet med ämnet idrott och hälsa när frågan uppstår. Vidare i resultatet visar det sig att lärarna som blivit intervjuade anser att så länge eleverna genomför fysisk aktivitet och känner sig glada har lärarna nått de främsta målen inom idrott och hälsa (Larsson & Redelius, 2008, s. 391–392).

Resultaten från Lundvall och Meckbachs (2008, s. 353) undersökning sammanställer idrottslärares syn på vad de anser är viktigt inom idrott och hälsa. De tre svaren som låg allra högst upp var "rörelseglädje", "utveckla en långsiktig lust till rörelse" och "få kunskap hur man tar hand om sin kropp och hälsa". Allra sist med 0% svarade lärarna att det ansåg att det var viktigt att eleverna lärde sig att tävla (Lundvall & Meckbach, 2008, s. 353). Trots detta

visar resultat från Larsson och Redelius (2008, s. 389) att tävlingsidrotter, framför allt bollspel, tar upp stor tid av lektionerna, särskilt i de äldre åldrarna medan utevistelse, hälsa och dans får väldigt liten plats.

Enligt Morgan och Bourkes (2008, s. 22) resultat i studien vars syfte var att undersöka hur erfarenheterna hos lärare påverkar undervisningen i idrott och hälsa, visar det att de lärare som har dålig erfarenhet av idrott själva tenderar att uppleva att undervisa idrott inte är viktigt utan endast övervakar lektionerna, detta gäller främst de lärare som inte är utbildade idrottslärare. I en annan undersökning genomförd av Quennerstedt et al (2014, s. 13) förklarar en lärare i en intervju hur hen har bristande kunskaper i att undervisa vissa områden och i stället låter hen eleverna själva vara ansvariga för sitt eget lärande.

Resultat från Lorenzis (2010, s. 1) studie visar att flertalet lärare känner en osäkerhet att undervisa i dans då de inte har dansat mycket själva, detta verkar vara på grund av att fokus läggs på lagsporter på bekostnad av dansen i idrottsläroutbildningen. Studien som Morgan och Bourke (2008, s. 16–17) genomfört visar att de flesta lärare helst inte vill undervisa i gymnastik (56,1%), följt av simning (26,6%), lagsporter (7,4%), dans (4,6%) och sist utomhus idrotter och friidrott (2,7%) respektive (2,5%). Även i detta fall visar det sig att det är bristande kunskaper hos lärarna som påverkar innehållet. I exempelvis gymnastik kände lärarna att de inte har tillräckligt med erfarenhet för att kunna säkerställa en säker undervisning samt lära ut övningar inom sporten (Morgan & Bourke, 2008, s. 16–17). I motsats till detta visar Lundvall och Meckbachs (2008, s. 355) resultat när de intervjuar undervisande lärare om vad de upplever för begränsningar inom yrket, att det lärarna upplever som begränsningar är tidsbrist, gruppstorlek och idrottshallarna. Ingen av lärarna svarar att deras ämneskunskaper är bristande (Lundvall och Meckbach, 2008, s. 355).

Vikten av att planera undervisningen

Redelius (2007, kap 15, s. 225) skriver om hur planeringar inom idrott och hälsa ofta är uppdelade i moment av idrottsliga aktiviteter (aktivitetsblock), såsom fotboll, innebandy, dans eller basket. Hon menar att detta kan leda till problem i själva bedömningen där det blir otydligt vad det är som ska bedömas. I stället bör planeringen utformas som kunskapsblock där fokuset tas bort från mätbara prestationer och i stället fokuserar på att lära ut en kunnande inom ett arbetsmoment (Redelius, 2007, kap 15, s. 225). Detta möjliggör för läraren att fokusera på att lära eleverna att ämnet handlar om ett kunnande och inte ett görande (Redelius, 2007, kap 15, s. 226).

Hirsh (2020, s. 12) skriver i Skolverkets text *Att planera, bedöma och återkoppla* vikten av att lärare har en genomtänkt planering, då detta visar sig påverka bedömningsvaliditeten. Med det menas att bedömningen som sker är relaterad till de mål och kunskapskrav som läroplanen anger, men med validitet menas också att man säkerhetsställer att eleverna har givits en möjlighet att visa sina kunskaper (Hirsh, 2020, s. 9). Hon menar att man inte ska lägga allt för stor fokus på att planera utifrån kunskapskraven då de finns en risk att planeringen missar stora delar av det som står med i syftesformuleringen och det centrala innehållet men som inte nämns i kunskapskraven vilket gör att utbudet av aktiviteter blir väldigt avsmalnat. Att

använda sig av någon form av längre planering, exempelvis termin - eller årsplanering som har en röd tråd och strävar efter en progression visar forskning (Meckbach & Lundvall, 2007, kap 2, s. 32) har en positiv effekt på lektionerna jämfört med skolor där lärare inte följde en längre planering och lektionerna blir i stället för varierade och innehållet lekedes med ett "smörgåsbord" där tävling och prestation var i fokus.

Teoretiska perspektiv

I följande avsnitt kommer studiens teoretiska utgångspunkt att presenteras. Denna studie har utgått från Lindes läroplansteori som ett ramverk för att skapa förutsättningar för en problematisering vid diskussion av resultaten.

Linde beskriver teorin som ett verktyg för att förstå hur våra världsbilder skapas genom påverkan av vad andra anser som viktigt lärostoff (Linde, 2021, s, 13). Teorin kan användas som hjälpmedel att förstå maktpåverkan och hjälpa oss att påverka skolan, utbildningen och lärostoffet. I sin teori pratar Linde om olika arenor där han beskriver tre olika arenor: formuleringsarenan, transformeringsarenan och realiseringsarenan. I dessa tre arenor sker det ett stoffurval som räknas som kunskap som är värt att förmedla (Linde, 2021, s.70).

Den första arenan är **formuleringsarenan**, under formuleringsarenan ingår styrningen av skolan, statliga dokument och lagstiftningar, styrdokument och läroplaner. Linde menar att det som bland annat bestäms under formuleringsarenan är formuleringar av läroplanen, tidsplan för de olika ämnena och vilka ämnen som ska ingå i skolan (Linde, 2021, s. 25). Som lärare har man väldigt liten möjlighet att påverka formuleringsarenan den är något man måste rätta sig efter, Ekberg (2009, s.121) påpekar dock att läroplanen enbart säger vad eleverna ska lära sig inte vilka arbetsmetoder eller stoff som ska läras ut. Formuleringsarenan utgår från en övergripande samhällsnivå och styr därför de två andra arenorna (Linde, 2021, s. 25).

Transformering av läroplanen innebär den del där läraren tolkar, sorterar bort och lägger till innehåll i sina planeringar utifrån det innehåll som läroplanen har (Linde, 2021, s. 59). Linde (2021, s. 61–62) menar att aktörerna under transformeringsarenan är de som arbetar på lokal nivå, såsom lärare, elever och skolledningen upp till de statliga organisationerna. I denna arena kan flera faktorer påverka hur resultatet blir, exempel på faktorer som kan påverka är, vem läraren är, ämnets tradition, undervisningsprocessen eller repertoaren. Beroende på vilken kommun eller skola arbetet sker på kan traditionen inom ämnet se olika ut och beroende på ämnet läraren undervisar i har läraren mer eller mindre fri tolkning av läroplanen (Linde, 2021, s. 61–62). Vissa ämnen är mer strikta än andra och idrott och hälsa faller inom ramen för större möjlighet till fri tolkning. Repertoaren kan skilja sig från ämne till ämne beroende på lärarens bakgrund, erfarenheter och utbildning (Linde, 2021, s. 61–62).

Den sista arenan som tas upp är **realiseringsarenan** där Ekberg (2009, s. 75) skriver att realiseringen innebär det som synliggörs i undervisningen, alltså förverkligandet av läroplanen. Likaså menar Linde (2021, s. 77) att realiseringen handlar om det stoff som valts

ut och sätts i undervisningen. Detta innefattar elevernas verksamhet och hur lärare applicerar sin undervisning samt elevernas egna upplevelser av vad de lärt sig (2021, s. 79).

Tillsammans med Lindes läroplansteori satte vi oss också in i det fenomenografiska perspektivet (Fejes och Thornberg, 2015, s. 180) och ett didaktiskt forskningsperspektiv (Liberg, 2017), där vi landade i att Lindes läroplansteori passade denna studie bäst. Ekberg (2009) använde sig av Lindes läroplansteori i sin studie vars syfte var att beskriva och analysera vad som är kunskap värd att förmedla i skolämnet idrott och hälsa. Vi hämtade inspiration från Ekbergs (2009) studie när vi valde vilken teori som passade bäst i relation till vårt syfte och frågeställning.

Lindes läroplansteori blir aktuell i studien då studiens syfte är att belysa hur idrottslärare uppfattar betydelsen av de olika delarna i det centrala innehållet i det nuvarande styrdokumentet, LGR 22 (Skolverket, 2022) samt undersöka hur det centrala innehållet synliggörs i idrottslärares pedagogiska planeringar. De tre arenorna kommer att användas som diskussionsramverk där formuleringsarenan kommer att kopplas till själva läroplanen och transformeringsarenan och realiseringsarenan till intervjuerna med lärare och lärares pedagogiska planeringar.

Metod

För att besvara studiens syfte som är att belysa hur idrottslärare uppfattar betydelsen av de olika delarna i det centrala innehållet i det nuvarande styrdokumentet, LGR 22 samt undersöka hur det centrala innehållet synliggörs i idrottslärares pedagogiska planeringar genomfördes semistrukturerade intervjuer, samt en innehållsanalys av idrottslärares pedagogiska planeringar. Frågeställning 1 besvarades genom semistrukturerade intervjuer och frågeställning 2 besvarades genom intervjuerna samt att en innehållsanalys av pedagogiska planeringar genomfördes.

En semistrukturerad intervju innebär att det finns ett förutbestämt tema som ska beröras där intervjuaren har förberett några frågor som ska tas upp men frågorna är öppna så att respondenten känner att den kan svara hur den vill (Patel och Davidsson, 2019, s. 105). Frågorna behöver inte heller komma i någon bestämd ordning utan anpassas efter samtalet, intervjuaren ska också vara beredd att ställa följdfrågor på det respondenten säger utifrån samtalet (Patel och Davidsson, 2019, s. 105). Att använda sig av en semistrukturerad intervju som metod passade denna studie då syftet är att ta reda på hur ett visst fenomen upplevs av olika idrottslärare. Om intervjun är för strukturerad med förutbestämda svarsalternativ finns det risk att viktig information inte kommer fram under intervjun.

Av de insamlade pedagogiska planeringarna genomfördes en kvalitativ innehållsanalys. Att använda sig av en innehållsanalys som metod passar denna studie då syftet är att undersöka hur idrottslärare synliggörs ett visst fenomen i deras pedagogiska planeringar (Larsen, 2009, s.101).

Urval

Urvalet gjordes genom ett bekvämlighetsurval där vi mejlade rektorer i området för att få tag i idrottslärare som skulle kunna tänka sig att delta i studien genom att bli intervjuad eller dela med sig av sin pedagogiska planering. Ett bekvämlighetsurval, enligt Patel och Davidsson (2019, s. 141), innebär att urvalsmetoden bygger på att respondenterna finns tillgängliga för forskaren. I denna studies fall blev det att i första hand mejla rektorerna i städerna vi bodde i och sedan andra skolor i Sverige. Avgränsningarna kring urvalet var att deltagarna måste vara legitimerade idrottslärare samt vilja ställa upp på en intervju. Det fanns inte någon avsikt att fördela antalet deltagare lika mellan könen eller att undersöka spridningen geografiskt, detta på grund av att syftet med studien varken har ett genusperspektiv eller syftar till att undersöka hur uppfattningarna skiljer sig på olika platser i Sverige.

De intervjuade lärarna bestod av:

Lärare 1 – undervisar i åk 1–5

Lärare 2 – undervisar i åk 1–5

Lärare 3 – undervisar i åk 7–9

Lärare 4 – undervisar i åk 9

Lärare 5 – undervisar i åk 4–6

Lärare 6 – undervisar i åk 1–6

Lärare 7 – undervisar i åk 1–6

Lärare 8 – undervisar i åk 1–6

De pedagogiska planeringarna bestod av 13 planeringar från olika behöriga idrottslärare i Sverige. 8 planeringar riktade in sig mot årskurs 7–9 och 5 planeringar riktade in sig mot årskurs 4–6.

Genomförande

Det första som gjordes var att mejla olika skolors rektorer för att informera om arbete samt hänvisa oss vidare till berörda idrottslärare. Sedan kontaktades idrottslärarna där de fick information om studien och tillvägagångssättet, här fick de även informationsbrevet (Se Bilaga B) samt samtyckesformuläret (Se Bilaga C) som de skulle skriva under om de ville delta i studien. Lärarna kunde välja på att både ställa upp på intervju och delge sin planering eller bara ett av alternativen beroende på vad som passade dem bäst. Innan intervjuerna kunde äga rum skapades en intervjumall (Se Bilaga D) med frågor kopplat till studiens två frågeställningar. Frågorna berörde både hur lärare uppfattar LGR 22 samt hur de går till väga när de väljer ut vad för innehålleleverna får möta i undervisningen. Intervjuerna genomfördes via Zoom och tog cirka 20 – 30 minuter per deltagare, alla samtal spelades in för att kunna transkriberas. Efter genomförandet transkriberades och anonymiserades intervjuerna för att sedan analyseras.

Analys av data

Vid bearbetningen av den kvalitativa dataanalysen användes innehållsanalys både för bearbetningen av intervjuerna och bearbetningen av de insamlade planeringarna. Att använda sig av en kvalitativ analysmetod innebär att man transkriberar inspelningen av intervjun för att sedan kunna bearbeta texten (Larsen, 2009, s. 101–102), vilket även gjordes i denna studie. Texten kodades utifrån intervjusvar och samband och därefter kategoriserades upp utifrån olika teman som framkom. De samband och mönster man fått fram är sedan dem som används för att analysera materialet med hjälp av teoretiska perspektiv (Larsen, 2009, s.102). Transkriberingen som gjordes i studien kodades sedan efter studiens frågeställningar för att sedan kunna kategoriseras efter teman. De samband och mönster som framkom har sedan använts tillsammans med Lindes läroplansteori i diskussionen om resultaten.

I bearbetningen av intervjuerna markerades delar i intervjuerna som gick direkt att koppla till de två frågeställningarna. Markeringarna delades sedan upp i passande kategorier och sambanden utifrån Larsens (2009, s.102) beskrivning och sammanställdes i en tabell. För att öka textens läsbarhet har citaten från lärarna redigerats i bilagan utan att viktig information eller innehåll tagits bort. I bearbetningen av idrottslärares pedagogiska planeringar användes samma typ av analysmetod, först delades innehållet upp efter de tre huvudkategorierna ur det centrala innehållet, vilket är rörelse, hälsa och levnadsvanor samt friluftsliv och utevistelse. Dessa tre kategorier analyserades sedan var för sig, där vi jämförde innehållet med det centrala innehållet ur LGR 22.

I analysen av de pedagogiska planeringarna började vi med att analysera och dela upp aktiviteterna utifrån de tre kategorierna rörelse, hälsa och levnadsvanor och friluftsliv och utevistelse (Se Tabell 1.). Inom dessa tre kategorier gjorde vi sedan en ny innehållsanalys och jämförde aktiviteterna med den centrala innehållet ur LGR 22. Under kategorin *Rörelse* valde vi att förtydliga de olika kategorierna från centralt innehåll för att synliggöra vad som tar plats i undervisningen (Se Tabell 2.). Detta gjordes inte under kategorierna hälsa och levnadsvanor och friluftsliv och utevistelse. Detta på grund av att så pass lite information förmedlades i de inlämnade planeringarna vilket gjorde det omöjligt för oss att veta vad som kunde kopplas till vilken del i det centrala innehållet. Vissa aktiviteter kunde skrivas under mer än en rubrik beroende på vad som sker under lektionen. Vi har exempelvis valt att skriva kondition och styrka både under *Rörelse* och *Hälsa och levnadsvanor* då det både ingår i träningslära och hur man tränar för sin egen hälsa.

Tabell 1. Grovplanering för åk 1–6

Rörelse	Hälsa och levnadsvanor	Friluftsliv och utevistelse	Övrigt
<ul style="list-style-type: none"> • Friidrott • Bollekar • Redskap • Takt och rytm • Kondition och styrka • Racketsport • Redskap • Skridskor • Bollspel • Takt och rytm • Racketsport • Volleyboll • Brännboll • Stafetter • Fotboll • Bad åk 2–3 	<ul style="list-style-type: none"> • Första hjälpen • Hantera nödsituationer • Kondition och styrka • Hälsa 	<ul style="list-style-type: none"> • Allemansrätten • Friluftsliv • Friidrott • Skridskor • Orientering 	

Exempel på analys på en av lärarnas pedagogiska planeringar. Första rubrikerna representerar de tre rubrikerna från LGR 22. Aktiviteterna under rubrikerna är tagna från läraren pedagogiska planering och satt under passande rubrik.

Tabell 2. Hur kategorin rörelse har kodats ur det centrala innehållet

Centrala innehållet - Rörelse
<ul style="list-style-type: none"> • Sammansatta motoriska grundformer med och utan olika redskap. • Lekar, spel, idrotter och andra rörelseaktiviteter, inomhus och utomhus. • Takt och rytm i danser och i rörelser till musik. • Grundläggande träningslära: pulshöjande rörelser samt koordinations-, styrke- och rörlighetsövningar. • Simning i mag- och ryggläge.

Förklaring för färgkodningen av delarna ur det centrala innehållet under kategorin *Rörelse*.

Etiska överväganden

Syftet med all forskning är att ta fram trovärdig kunskap kring ett visst område men vid forskning måste man alltid ta hänsyn till olika forskningsetiska aspekter (Patel och Davidson,

2019, s.83). Individuer som deltar i undersökningen ska inte utsättas för skador, varken fysisk eller psykisk, förödmjukelse eller kränkning (Patel och Davidson, 2019, s.83).

I enlighet med Vetenskapsrådet (2017, s. 27) ska forskaren uppfylla forskningsetiska aspekter som bland annat förebygger att någon kommer till skada och att information om deltagarna blir röjda under och efter studien. Genom att ge de deltagande tydlig information kring forskningens syfte samt vad deltagandet innebär från informantens sida ges informanten en chans att sätta in forskningen innan de godkänner sitt deltagande. Detta sker vanligtvis genom ett informationsbrev som ges i samband med intresse för deltagande (Bilaga B). Det är även viktigt att tydliggöra att deltagandet är frivilligt och vid ett intresse kring deltagande från informantens sida ska ett samtycke ges ut där det även står att informanten har rätt att avbryta när som helst under processens gång. Vid eventuella avbrott ska all information som hämtats från informanten raderas från studien (Vetenskapsrådet, 2017, s. 27). I informationsbrevet till deltagarna ska det också framgå hur hanteringen av anonymitet och integritet säkerställs (Vetenskapsrådet, 2017, s. 41).

De idrottslärare som var intresserade av att delta i studien fick genom informationsbrev, information kring sitt deltagande, se bilaga 2. Deltagarnas samtycke beaktades genom att deltagarna fick ta del av informationsbrevet innan undersökningen, där de fick information kring krav och deltagande och att deltagarna behövde ge sitt skriftliga samtycke att deras uppgifter fick samlas in och behandlas i undersökningen. Genom informationsbrevet fick de även information om att de närsomhelst kunde välja att avbryta sitt deltagande i studien. Konfidentialiteten har beaktats genom att allt inhämtat material och uppgifter hanterades så att obehöriga inte hade tillgång till det insamlade materialet. I samband med publiceringen anonymiserades deltagarna och de fick fiktiva namn i undersökningen. Deltagarnas integritet skyddades också genom att det insamlade materialet enbart användes till syftet med undersökningen och efter arbetet var avslutat raderades allt material.

Resultat

I detta avsnitt redovisas resultatet utifrån studiens två frågeställningar. Nedan redogörs det för hur verksamma lärare uppfattar de olika delarna i det centrala innehållet samt hur det centrala innehållet synliggörs i idrottslärares pedagogiska planeringar. Resultatet bygger på de 8 intervjuer som genomförts samt de 13 pedagogiska årsplaneringar som analyserats.

Idrottslärares uppfattningar kring betydelsen av de olika delarna i det centrala innehållet i det nuvarande styrdokument, LGR22

I bearbetningen av de 8 intervjuerna utifrån den kvalitativa analysmetoden som användes identifierades 6 kategorier som lärarnas svar berörde, dessa var: (1) *skillnader mellan gamla och nya läroplanen*, (2) *får mer plats i undervisningen*, (3) *får mindre plats i undervisningen*, (4) *lektionsinnehåll*, (5) *fri tolkning av läroplanen: bra och dåligt* och (6) *fri tolkning av läroplanen: betygssättning*. Nedan presenteras resultatet av dessa kategorier.

Skillnader mellan gamla och nya läroplanen

En aspekt lärarna under intervjun valde att lyfta var skillnader mellan förra läroplanen LGR 11 och nya läroplanen LGR 22. Alla intervjuade lärare tog upp att den största skillnaden mellan läroplanerna är att rörelse till musik samt orientering inte längre finns med som betygsriterier men fortfarande är med som centralt innehåll, vilket majoriteten upplevde som en positiv ändring när det gällde betygsättning. Lärare 4,6 och 8 beskrev alla en positiv upplevelse då de tidigare upplevt att dessa betygsriterier påverkat betyget väldigt mycket.

LGR22 är väl lite mer förlåtande. Orientering och dans ska väl inte ha avgörande betydelse liksom. (Lärare 4)

De har tagit bort (vissa betygsriterier) nu är de inbakade i ett, i rörelse och friluftsliv och det är väl den stora skillnaden tycker jag, just det med bedömningen och att det kan få lite andra resultat framöver. (---) det ger mig även som lärare ännu större tolkning och större utrymme för bedömning och hur jag ska väga in vissa delar. (Lärare 6)

Det är förändringar i betygsriterierna, det har blivit lite mer öppet eller vad man ska säga. De har tagit bort en del kriterier, som har liksom styrt ganska mycket så det tycker jag väl är en väldigt bra förändring. (Lärare 8)

LGR 22 upplevdes ge lärarna en friare tolkning och eget ansvar kring hur man tolkade och valde ut passande aktiviteter utifrån det centrala innehållet (Lärare 6). Den här "friare" tolkningen uttrycktes att det fanns både positiva och negativa sidor av, och lärarna upplevde också att när läroplanen är för fri kan detta kan leda till orättvisor och tydliga skillnader mellan lärare i betygsättning.

Fri tolkning av läroplanen: bra och dåligt

Att läroplanen gav lärarna fri tolkning verkade ge lika mycket argument för de positiva sidorna som argumentet för risker med fri tolkning. Det upplevdes när vi analyserade och kategoriserade lärarnas svar som att det centrala innehållet uppfattades som tydligt och att ändringarna visade att man litade på lärarens profession och det gav frihet i lektionsinnehållet. Däremot upplevdes en rädsla av att denna frihet gav lärarna så mycket frihet att idrottsundervisningen inte blev likvärdig i Sverige. Det fanns även en oro att moment som tagits bort ur betygsriterierna inte prioriteras lika mycket längre på grund av lärarnas egenintresse, trots att dessa fortfarande fanns med i det centrala innehållet.

En lärare som inte tycker det (att dans är viktigt) kanske tänker visst det står ju i centrala innehållet men eftersom det inte ska bedömas så kanske dom struntar i det och samma med orientering (---) men jag tycker verkligen att det är bra att det inte står med som kunskapskrav

för det är supersvårt att veta (--) det känns som att det blir mer rättvist för det är så himla svårt att veta vad det är. (Lärare 2)

Lärare 3 önskade att det centrala innehållet hade varit lite mer styrt då hen tyckte det var svårt att veta vad det var som var viktigt att eleverna fick möta för aktiviteter.

På rörelse kan det finnas vissa moment som jag tycker är viktiga som någon annan inte tycker är viktiga och tvärtom (--) kanske skulle jag vilja ha lite mer uppstyrt med vad man ska ha med sig, till exempel när det gäller bollsporter, vilka bollsporter behöver eleverna kunna (--) vilka danser. Det är lite otydligt egentligen på så sätt när det inte är uttryckligen. (Lärare 3)

Även lärare 7 sa att för att idrotten ska vara jämn över hela landet skulle det krävas att läroplanen har mer strikta ramar för lärarna att följa.

Jag tror så här att när man suddar ut den där tydligheten, om vi siktar för utbildningen inom idrott ska vara så jämna över hela landet som möjligt, så tenderar nog det här till att bli mer ojämnt kanske, plus att lärare får för mycket rörlighet i vad vi ska göra. Det är ju fortfarande med som centralt innehåll men jag tror att det är många som kommer att köra mindre musik och rörelse för att de känner att det här kanske inte är min starka sida. Det finns med som centrala innehåll men det står inte hur mycket det ska vara så där och då blir ju undervisningen inte lika bred. (Lärare 7)

Fri tolkning av läroplanen: betygsättning

Under denna kategori hamnade svaren som riktade sig mot hur den fria tolkningen av läroplanen påverkade lärarnas betygsättning men också de svårigheter lärarna upplevde med betygsättning. En lärare upplevde det svårt att betygsätta då hen menade att definitionen av exempelvis "kunna röra sig på ett komplext sätt" beror på hur läraren tolkar hur komplext ser ut.

Jag kan tycka det blir otydligt när man ska sätta betyg (--) det är också lite tolkningsbart för det står, att man ska kunna röra sig på ett komplext sätt. Jag kanske tycker en sak, medan en annan idrottslärare tycker något annat. Det är lite otydligt då det känns som betyget hänger på min tolkning. (Lärare 1)

En annan lärare upplevde samma svårighet men förklarade det som att det var lätt att sätta godkänt eller inte godkänt men att det var svårare att betygsätta de högre kunskapskraven.

Jag kan tycka är lite svårt när gäller betygssättning och det här med samtal och upplevelser och om den fysiska förmågan (--) för att får godkänt det tycker jag alltid är lätt, det är inga tvivel om men sen när dem kommer lite högre i det här olika stegen då tycker jag det är lite svårt. (Lärare 5)

Lektionsinnehåll

Denna kategori skapades utifrån att lärare beskrev sina val av innehåll på lektionerna utifrån det centrala innehållet i LGR 22. Det som framkom utifrån intervjuerna med idrottslärarna var att det centrala innehållet i sig var relativt likt den tidigare läroplanen men med små förändringar. Den kategori som tar mest plats i deras undervisning var *rörelse* med inslag av de andra två områdena *hälsa och levnadsvanor* samt *friluftsliv och utevistelse*. En lärare förklarade hur de hade ändrat sitt arbetssätt då de upplevde att reduceringen av kunskapskraven frigjort mer tid att lägga på andra aktiviteter.

Rörelse blir ju fortsatt den stora delen som väger tyngst, de flesta lektioner är ändå rörelse (--) vi har egentligen inte tagit bort men vi har inte skurit ned på orientering, inte skurit ned på rörelse, dans till musik till exempel men det kanske är hälsobiten som får lite mer plats nu. (Lärare 3)

Även om det centrala innehållet inte upplevs ha genomgått någon större förändring i sig har ändringar gjorts i betygskriterierna, detta har påverkat innehållet i idrottslärares innehåll.

(--) dans och rörelse till musik har ju fått mycket mindre del, det ska inte bedömas längre men jag personligen tar inte bort det. Jag kan tänka mig att andra tänker att det är skönt. (Lärare 2)

Får mer plats i undervisningen

När idrottsläraren pratade om sitt innehåll på lektionerna och hur de valt ut bitarna ur det centrala innehållet framgick det tydligt vilken del som framträdde i undervisningen, rörelse.

Största delen är rörelse (--) det får man ju in i alla moment hela tiden, så rörelse ingår i allt egentligen. (Lärare 5)

Det som även framkom var vikten av just detta område och varför den får så stor plats i undervisningen. Många lärare ansåg att rörelse var något som eleverna gör hela tiden och att dessa andra två områden ingick i rörelse.

Rörelsebiten får mer plats och det tänker jag eftersom det gör man hela tiden, rörelse biten ingår ju i alla dom här tre områdena, rörelse

och friluftsliv och utevistelse och hälsa och levnadsvanor så när vi är ute med friluftsliv så är ju det också rörelse. (Lärare 1)

Rörelse är det stora då som är mest, men skulle de (de tre kategorierna inom rörelse) få lika stort utrymme så tror jag att det skulle vara svårt för de yngre åldrarna. (Lärare 6)

Får mindre plats i undervisningen

Resultatet visar att idrottslärare som intervjuats upplevde att vissa delar fick mindre plats i undervisningen än andra. Lärare 4 berättade i frågan om det är något hen tyckte var svårt eller behövde bortprioritera att hen upplevde att det blir friluftsdelen och hälsan, varför det blir så framkom inte i svaret.

Friluftsdelen är vi nog lite dåligt på (--) och delar av hälsan. (Lärare 2)

Dans upplevs också som ett ämne som fick mindre tid i undervisningen, lärare 5 berättade hur hen behövde kompromissa dansen med andra aktiviteter för att det skulle passa elevgruppen. Lärare 2 hade inte gjort några ändringar själv men kunde tänka sig att lärare som tycker dans är svår kunde komma att plocka bort det helt när det inte stog i betygskriterierna längre.

Jag hade en elevgrupp här senast som jag verkligen fick tänka utanför "fyrkanten" när det gällde dans. Jag fick dela upp lektionen med dans så att eleverna körde 20 minuter dans och resten någon annan aktivitet för att hålla motivationen uppe. (Lärare 5)

(--) dans och rörelse till musik har ju fått mycket mindre del, det ska inte bedömas längre men jag personligen tar inte bort det. Jag kan tänka mig att andra tänker att det är skönt. (Lärare 2)

Synliggörandet av de olika delarna i det centrala innehållet i idrottslärares pedagogiska planeringar

Resultatet av hur de olika delarna av det centrala innehållet i idrottslärares planeringar såg ut byggde på 13 insamlade planeringar och 8 intervjuer. I bearbetningen av intervjuerna utformades 7 kategorier kopplat till idrottslärares planeringar, dessa var: (1) *typ av planering*, (2) *lektionsinnehåll*, (3) *elevs intresse*, (4) *lärares intresse*, (5) *tidsbrist*, (6) *utmaningar* och (7) *bekvämlighet*.

Typ av planering

Det första vi valde att ta ut när vi analyserade lärarnas intervjuer var hur de planerade och sedan vilken typ av planering de gjorde. Alla lärare hade lite olika tillvägagångsätt när de organiserade sina planeringar och vad de hade för tankar och argument med sina upplägg. Av de tillfrågade gjorde alla någon form av planering, de vanligaste var helårsplanering eller terminsvis följt av planering som sträcker sig mellan loven.

Argumentet lärarna lyfte gällande sina upplägg av planeringen var att de inte ville ha allt för detaljplanerat så att man hade tid att lägga till eller ta bort om det är något man saknar när terminen började närma sig sitt slut.

Tanken är att kunna göra terminsplanering, vid jul får man göra en ny, för våren för att se vad vi inte har hunnit med, så man verkligen får med alla delar. Men det är väl säkert något man lär sig mer och kommer in i mer när man har jobbet längre. (Lärare 1)

Terminsvis (--) en termin i taget för att under terminen så har jag uppdaterat mig, hittat nya aktiviteter så att man inte har bokat upp ett helt läsår så att det finns utrymme sen, kanske på våren då kanske vi skulle kunna testa det här. (Lärare 6)

Lektionsinnehåll

Under kategorin lektionsinnehåll valde vi att placera allt som handlade om vad lärarna sa att eleverna fick möta under lektionerna, vad som valdes ut eller inte hanns med. Inom denna kategori utformades 5 underrubriker, två kopplades till lärare och elevers intressen, två handlade om svårigheter där ena var utmaningar och den andra var tidsbrist och den sista valde vi att döpa till bekvämligheter där vi stötte på situationer kopplade till "det har alltid varit så".

När lärarna pratade om lektionsinnehållet blev det tydligt att rörelse och rörelseglädje var en viktig aspekt i planering, och teoridelen i viss mån bortprioriteras. Detta ofta på grund av att lärare upplevde det svårare att få med teori när de undervisade i de yngre åldrarna. Så här beskriver två av lärarna hur de tänker gällande teori och undervisning:

Men jag känner att när man är i mellanstadiet försöker jag i alla fall minska att man ska ha så lite teori som möjligt. Självklart ska man ha teori och genomgångar, men jag försöker inte ha hela lektionen om det utan då kör jag som längst kanske 10 minuter en kvart i början i så fall om det är något de måste få med sig, så kör jag någon aktivitet sen. Jag känner att de behöver ha så mycket rörelse som möjligt." (Lärare 5)

(--) annars försöker jag hålla det så gott det går men rörelse är ju det stora (området) och det tycker jag också att det ska vara, just med att de inte har så mycket fysisk aktivitet över lag, barnen idag.” (Lärare 6)

En annan lärare berättade hur hen alltid har en bakomliggande tanke, ofta kopplat till teori, men att detta sällan förmedlades vidare till eleverna.

Man gör det inte hela tiden men att man har med det hela tiden, fast barnen inte vet om det och jag vet att det här gör vi, jag kan checka av jag känner mig trygg i det (innehåll i det centrala innehållet). (Lärare 8)

Elevers intresse

En annan aspekt av vad som prioriterats i lärares planering var att eleverna skulle känna rörelseglädje, ofta i samband med att lärarna argumenterade om att de ville att eleverna skulle hitta något som gjorde att de fortsatta röra på sig livet ut. Detta var något som nämndes i syftesformuleringen med inte i centrala innehållet eller betygskriterierna.

(--) och göra lektionerna roliga och lärorika så att eleverna ska få intresse, jag vill ju att dem ska tycka att det är kul och att de fortsätter att idrotta när de blir äldre. (Lärare 1)

I de yngre åldrarna tycker jag att det är väldigt värdefullt med rörelseglädje. (Lärare 2)

Lärares intresse

Vad som också verkade väga in mycket i planeringen var lärarnas egna intressen, denna kategori går att koppla samman med att vissa lärare upplevde den fria tolkningen av läroplanen som problematiskt framför allt i vad eleverna får möta för aktiviteter.

(planeringen) ger mer utrymme utifrån vad varje lärare har för intresse. Är det någon som gillar mer bollsport eller nån som gillar mer styrka får det lite mer utrymme (--), jag kanske har lite mer konditions och styrketräning, det får lite mer utrymme, jag tycker ändå det är något som eleverna behöver kunna just det här att kunna fungera i samhället och kunna lägga upp sin egen träning. (Lärare 2)

Tidsbrist

Ett återkommande tema gällande planeringar verkar vara tidsbristen, det fanns inte tillräckligt med lektionstid för att hinna med allting. Detta verkade bero på att lektionen föll bort på

grund av andra saker, schemabrytande dagar, nationella prov eller liknande situationer. Det som upplevdes som att det fanns minst tid till var främst simning följt av hälsa och friluftsliv.

Man lägger minst tid på bad, det skulle jag vilja ha mycket mer tid till. (Lärare 5)

För dem yngre kanske det blir att jag lite bortprioriterar hälsa och levnadsvanor, men inte att jag tar bort det helt utan det får inte lika mycket utrymme i min undervisning att jag medvetet sparar den tills de blir lite äldre. (Lärare 6)

Som forskningen visar så är jag precis som de flesta i och med den här teoribiten jag tycker inte riktigt jag hinner med den, sen tycker jag inte heller att eleverna förmår sig att ta in den de kommer in hit och sitter och trummar med fingrarna och rör på tårna och skakar på rumpan och sitter vill bara komma i gång. (Lärare 7)

Egentligen är det väl det här med simning i årskurs 4 till 6. Eleverna simmar i tvåan och trean sen de som har klarat det, de gör ju inte det igen förrän en gång till i sexan. (Lärare 8)

Utmaningar

Mycket av det lärarna upplevde som utmaningar gick in under ovanstående kategorier. Utöver utmaningarna som nämndes ovan nämndes det att planeringen påverkats av vilken elevgrupp man hade, en lärare berättade om hur svårt det kunde bli att göra en planering om man fick en klass mitt i en termin som man inte kände sedan tidigare.

En utmaning framför allt (gällande planering) om någon om man får en elevgrupp man inte haft sen fyran och hela vägen utan man får den mitt i. (Lärare 5)

Bekvämlighet

Det visade sig även att flera av lärarnas planeringar sällan gjorde några större uppdateringar, utan det rullade på år efter år som det brukade på grund av bekvämligheten. Både lärare 3 och lärare 8 hade jobbat under en längre tid och upplever att man efter ett par år hittar en viss rutin som man följer.

Jag tror att de flesta skolorna har sin tradition så att vi kör på i stort sett som man gjort under de senaste 20 åren minst. (Lärare 3)

Jag vet inte om jag tänker så mycket, det känns jättetråkigt och säga att man har jobbat i över 20 år och går lite på rutin. (Lärare 8)

Lärare 7 upplevde att hen hade hittat ett arbetssätt som hen tyckte passade sin undervisningsstil och dennes elever.

Vad det gäller det centrala innehållet så tycker jag inte det är så himla stora skillnader jag kommer liksom att fortsätta på det som jag tycker att mina elever behöver. (Lärare 7)

Diskussion

Resultatdiskussion

I detta avsnitt kommer studiens resultat diskuteras utifrån forskningsbakgrund, tidigare forskning och teoretisk bakgrund kopplat till studiens frågeställningar. Resultatet från denna studie visar att idrottslärare upplever LGR 22 som tydlig men något fri i tolkningen av vad för aktiviteter eleverna ska möta. Detta anser lärarna kan ge både positiva och negativa konsekvenser. Det positiva lärarna upplever är att man kan anpassa undervisningen väldigt mycket medan det negativa upplevs vara att undervisningen kan se väldigt olika ut beroende på vilken lärare som undervisar. I analysen av lärares pedagogiska planeringar visar det sig att *rörelse* är den biten som förekommer mest, planeringarna är dock så pass generella att det är svårt att avgöra om eleverna får möta allt ur det centrala innehållet eller inte.

En av frågeställningarna handlar om hur idrottslärare uppfattar betydelsen av de olika delarna i det centrala innehållet i läroplanen LGR 22. När lärarna som deltog i undersökningen berättade om hur de upplevde läroplanen kom de in på jämförelsen mellan den gamla och nya läroplanen. De flesta tog upp att flera ändringar skett, däribland några omformuleringar i det centrala innehållet men innehållet i LGR 22 upplever idrottslärarna ändå som snarlikt till LGR 11. Den största förändring som skett är under kunskapskraven där man valt att plocka bort bedömningen på rörelse och dans till musik, allemansrätten och orientera sig i bekanta miljöer (Skolverket, 2021, 6–7). Resultatet visar det att de flesta lärarna upplever en positiv syn på att kunskapskraven blivit reducerade, det upplevs lugnare då flertalet tyckte att just dessa moment var svårbedömda. Lärarna känner dock en viss oro att just dessa ändringar kan komma att påverka innehållet i undervisningen. Att kunskapskraven kan komma att påverka innehållet i undervisningen tycker vi är en intressant aspekt att lyfta då forskningen redan visar att många idrottslärare planerar sin undervisning utifrån vad som ska bedömas och inte utifrån vad det centrala innehållet säger (Hirsh, 2020, s.12). Däremot visar vårt resultat av intervjuerna att idrottslärarna själva utgår från det centrala innehållet när de planerar sin undervisning och inte de förmågor som eleverna ska ges möjlighet att utveckla genom undervisningen eller det som ska betygsättas.

När det kommer till tolkning av läroplanen och vad som ska finnas med i undervisningen visar resultatet i studien att läroplanen ger en stor möjlighet till tolkning, detta syns både i planeringarna och lärarnas egna kommentarer. Det idrottslärarna känner oro över med att läroplanen är så tolkningsbar är att det kan leda till att undervisningen kan skilja sig väldigt

mycket från lärare till lärare, skola till skola och kommun till kommun. I **transformeringsarenan** (Linde, 2021, s. 59, 61–62) beskriver Linde hur olika ämnen är olika styrda av läroplanen där idrott och hälsa faller under ramen för att vara mer tolkningsbar, här påverkar vilken skola, kommun eller lärare man har vilken typ av undervisning och undervisningsinnehåll man får möta. Även Skolinspektionen (2012, s. 2) påpekade att lärarna som undervisar i idrott och hälsa tolkar den på olika sätt vilket kan leda till att utbildningen för eleverna inte blir likvärdig. Att läroplanen upplevs som bred och tolkningsbar går att koppla till **formuleringsarenan** ur Lindes läroplansteori. Linde beskriver hur lärare har liten påverkan på hur styrdokumentet formuleras, däremot beskriver Ekberg (2009, s.121) hur styrdokumentet inte styr hur lärare tolkar och väljer ut stoffet till undervisningen.

En annan aspekt som resultatet visar, utifrån analysen av lärares pedagogiska planeringar är att teori överlag får väldigt litet utrymme i undervisningen. Här vill vi dock poängtera att materialet för analysen av de pedagogiska planeringarna främst visar de fysiska aktiviteter eleverna kommer möta, vilket gör det omöjligt för oss att veta exakt vad eleverna faktiskt får möta under lektionen. Det finns en stor chans att mycket teoretisk vävs in under lektionstid, vilket lärarna vi har intervjuat bekräftar. Linde (2021, s. 77, 79) och Ekberg (2009, s. 75) skriver om hur **realiseringsarenan** representerar vad eleverna faktiskt får möta under lektionerna, i denna undersökning kan vi bara utgå ifrån vad lärarna själv säger och vad tidigare forskning säger. Detta gör det svårt att avgöra vad eleverna faktiskt får möta under lektionstid. Det som går att utläsa av resultatet är att fysisk aktivitet prioriteras högre än teorin i undervisningen. Det de flesta lärarna vi intervjuat tar upp är att de försöker väva in teori i undervisningen tillsammans med fysiska aktiviteter, särskilt i de yngre åldrarna.

Vårt resultat visar att området *rörelse* tar mest plats i undervisningen, detta visas genom analysen av de pedagogiska planeringarna som gjorts, i lärares planeringar är aktiviteter kopplat till *rörelse* allra störst. De aktiviteter som tar störst plats är bland annat lekar med eller utan boll samt aktiviteter kopplat till sporter som exempelvis fotboll, innebandy eller basket, trots en ny läroplan. Vårt resultat visar samma tendenser som Skolinspektionen (2010, 2012, 2018). Trots att syftesdelen som står skrivet i läroplanen under idrott och hälsa påpekar att eleverna ska ges möjlighet till att testa olika aktiviteter som genomförs i varierande miljöer och årstider, liknat med ett ”smörgåsbord” (Skolverket, 2022, s. 50 och Skolverket, 2010, s. 34), är vad eleverna faktiskt möter väldigt begränsat. Innehållet eleverna får möta är, likt tidigare forskning (Larsson och Redelius, 2008, s. 389, Lundvall och Meckbach, 2008, s. 353 och Prop. 2009/10, s. 46–47) bollspel/bollekar som går att koppla till tävlingsidrotter och andra sporter och lekar i allmänt. Inom området *rörelse* är simning och rörelse till musik det som förekommer minst, vilket vi inte upplever som förvånande då tidigare forskning redan indikerat detta (Morgan och Bourke, 2008, s. 16–17).

Resultatet i denna studie visar att *hälsa* och *friluftsliv* får betydligt mindre utrymme i undervisningen, vilket elever som intervjuats av Skolinspektionen (2018, s. 18) också har upplevts. De intervjuade lärarna upplever själva att hälsa och friluftsliv får en mindre plats i undervisningen, de alla lyfter olika anledningar, allt ifrån tidsbrist, till att det är svårt med teori i yngre åldrar till att reduceringen av kunskapskrav nog kan komma att påverka

innehållet i undervisningen. Resultat visar att lärares egenintresse påverkar innehållet i undervisningen, en lärare beskriver att hen väljer att fokusera mer på kondition då det intresserar hen mer medan en annan kanske väljer bollsporter eller dans. Tidigare forskning visar att bristande kunskap inom ett visst område kan också komma att påverka undervisningen (Lorenzis, 2010, s. 1 och Quennerstedt et al, 2014, s. 13). I vårt resultat framgår det inte riktigt varför lärare väljer att fokusera på vissa saker mer än sitt eget intresse, vissa lärare tar dock upp tanken att de tror att i och med att rörelse till musik inte längre är ett kunskapskrav kan det bli så att lärare väljer bort det på grund av att de upplever det som svårt själva eller svårt att lära ut.

I vår studie framkommer det att majoriteten av lärarna gör någon form av termins-/årsplanering där de planerar framåt i syfte att få med alla delar ur det centrala innehållet. Det vi utläser av lärares pedagogiska planeringar är att det är vanligast att man planerar i aktivitetsblock som "bollsporter", "lekar" eller "friluftsliv". En aspekt som tas upp under forskningsbakgrunden är konsekvenserna som kan ske om man inte planerar sin undervisning, vårt resultat visar att lärarna i denna studie alla har en tanke bakom sin planering och strävar efter en planering som sträcker sig över en längre tid. Redelius (2007, kap 15, s. 225) beskriver konsekvenserna av att planera i vad hon kallar ett "aktivitetsblock" kan leda till att fokus läggs på utövandet av en specifik sport jämför med att lägga fokuset på ett kunnande. Genom våra analyser av planeringarna har vi dock inte kunnat fastställa om fokus ligger på utförande eller kunnande och kan därför inte dra någon slutsats kring detta. En intressant aspekt att undersöka hade varit hur tidigare erfarenhet av ämnet idrott och hälsa påverkar idrottslärares undervisning, då tidigare forskning (Morgan och Bourkes, 2008, s.22) visar på att idrottslärare tenderar att undvika eller välja bort aktiviteter de själva har en dålig erfarenhet av. Ur resultatet går det tyvärr inte att ta reda på hur lärares erfarenheter påverkar deras undervisning; detta blir en fråga för fortsatt forskning.

Sammanfattningsvis visar resultaten i studien att forskningen och de idrottslärare som medverkat i studien säger liknande saker när det kommer till undervisningsinnehåll och bedömning. Vidare visar studien att lärare inte ser någon större skillnad på LGR 22 med den tidigare läroplanen, LGR 11, förutom några omformuleringar samt bortplockade områden från kunskapskraven. Att läroplanen ändrats verkar inte ha påverkat idrottslärarna i hur de väljer ut innehållet i lektionerna så länge de kan koppla aktiviteterna till det centrala innehållet.

Frågeställningarna som ligger till grund för studien anser vi har kunnat besvarats. Vi har kunnat göra en grov analys på lärares pedagogiska planeringar trots att planeringarna är i stora drag och inte i detalj. Planeringarna har kunnat påvisa vilket område ur det centrala innehållet som dominerat samt vilka typer av aktiviteter som förekommer mest under lektion. Det som framkommit av alla pedagogiska planeringar är att *rörelse* är det område som dominerar med aktiviteter så som lekar, bollekar och bollsport medan hälsa och friluftsliv får mindre plats.

Genom intervjuerna av idrottslärare har vi kunnat besvara den andra frågeställningen, hur idrottslärare uppfattar betydelsen av de olika delarna i det centrala innehållet. Även vårt resultat visar att idrottslärare upplever, likt Larsson och Redelius (2008, s. 389), Lundvall och

Meckbach (2008, s. 353) och Propositionen (2009/10, s. 46–47), att idrott är ett ämne som man rör sig i. I och med denna uppfattning blir det kanske naturligt att rörelse får stort plats i undervisningen framför allt i de yngre åldrarna där lärarna upplever rörelseglädje som viktigt. Men ingen idrottslärare verkar anse någon del i undervisningen som mindre viktig utan strävar efter att hinna beröra alla delar ur läroplanen.

Metoddiskussion

Undersökningens syfte var att belysa hur det centrala innehållet synliggörs i idrottslärares pedagogiska planeringar samt hur verksamma idrottslärare uppfattar betydelsen av de olika delarna i det centrala innehållet i det nuvarande styrdokument, LGR 22 genom att intervjua idrottslärare samt analyserade idrottslärares pedagogiska planeringar.

Den ursprungliga planen var att urvalet skulle bestå av idrottslärare i Sverige som gjordes utifrån ett bekvämlighetsurval via en Facebookgrupp för att göra tillgängligheten för det insamlade materialet större. Vi insåg ganska snabbt att återkopplingen via Facebookgruppen inte var den vi hade hoppats på och vi behövde byta tillvägagångssätt. Tillvägagångssättet blev i stället att mejla rektorer runt om i Sverige och informera dessa om studien, var av de vidarebefordrade förfrågningarna till idrottslärarna på skolan som sedan själva fick återkoppla tillbaka till oss om de var intresserade att delta i studien. Risken med detta metodbyte var att urvalet blev mer geografiskt styrt då vi började med att mejla städerna vi bodde i. Det blev också att vi mer valde ut skolor som lät intressanta eftersom vi personligen behövde skriva till alla skolor, till skillnad om lärarna själva hade kunnat tacka ja/nej via Facebookgruppen. Detta gällde även insamlandet av planeringar, tanken var att posta ett inlägg via en Facebookgrupp där lärare kunde skicka in sina planeringar men där fick vi inga svar. I stället behövde vi kontakta skolor och lärare personligen för att få tag på planeringar, i flera av fallen fick vi inga svar eller att de inte hade någon planering att dela med sig av.

I och med svårigheten att få tag i personer att intervjua eller som kunde dela med sig av lektionsplaneringar ökade vi urvalet till lärare i hela grundskolan och inte enbart lärare som undervisar i åk 4–6. Detta kan såklart komma att påverka resultatet då formuleringarna för de olika årskurserna skiljer sig åt, men då LGR 22 för 4–6 och 7–9 ändå är relativt lika anser vi att det går att få fram ett resultat som representerar åk 4–9.

Något som vi har upplevt som en styrka med metoden är att använda sig av digitala verktyg så som ZOOM för att genomföra intervjuerna. Detta ledde till att vi har kunnat vara mer flexibla och kunnat nå ut till flera idrottslärare runt om i Sverige. Genom att kunna använda oss av ZOOM har vi även kunnat anpassa oss bättre till respondenternas schema och tillgänglighet. En annan styrka vi har insett är att en av oss genomförde samtliga intervjuer och den andra satt med och antecknade, på så vis blev frågorna till idrottslärarna ställda på ett likvärdigt sätt och intervjuaren fick ett bättre flyt i samtalen.

Studiens syfte är inte att kunna generalisera resultatet utan att få en bild över hur LGR 22 upplevs av idrottslärare samt hur det centrala innehållet synliggörs för att planera

undervisning. Gällande studiens validitet och reliabilitet anser vi att vi har uppnått ett resultat som överenskommer detta. I vår studie har vi använt oss av intervjuer och insamling av idrottslärares pedagogiska planering för att kunna besvara frågeställningen. För att kunna skapa en hög validitet har vi använt oss av öppna frågor och låtit informanten tala relativt fritt för att få fram så ärliga svar som möjligt. I analysprocessen jämförde vi svaren med frågeställningen och såg över om frågeställningen i sig behöver revideras för att matcha svaren på bästa sätt för att uppnå högre validitet. Viktigt att poängtera är att alla analyser av intervjuerna och planeringarna är våra egna tolkningar av det som har sagts, en annan person skulle kunna ha tolkat eller analyserat svaren på ett annat vis (Thurén, 2000, s. 46–48). En svaghet med att ha intervju som metod är att antalet intervjuer blir oftast väldigt lågt till skillnad om man hade skickat ut en enkät till idrottslärare vilket påverkar generaliserbarheten av studien. Att delta på en intervju är mer krävande både för deltagaren och den som intervjuar och det blir mer personligt. I denna studies fall ansåg vi dock att intervju var en bättre metod då vi ville höra hur lärare upplevde ett fenomen, vilket ofta är enklare att förklara muntligt än i skrift.

När det gäller val av metod anser vi att vi valde ett lämpligt tillvägagångssätt med tanke på hur få vi hittade som kunde tänka sig ställa upp i undersökningen. Hade vi gjort om undersökningen hade vi valt att intervju lärarna om deras planeringar för att få höra med deras egna ord hur de tänker. Nu blir svagheten i resultatet analyserna av planeringarna på grund av att planeringarna är så pass "grovt" skrivna så det är svårt att avgöra om allt i det centrala innehållet är med. Hade vi intervjuat lärarna tillsammans med planeringen hade vi enklare kunnat ta reda på vad som berörs och inte.

Slutsatser

Studien har givit oss en större förståelse och inblick för hur idrottslärare uppfattar och utövar sin undervisning kopplat till läroplanen LGR 22. Det har varit intressant att först utgå från tidigare forskning för att sedan själva få ta reda på om det forskningen säger stämmer överens med vad lärarna upplever. Vår upplevelse är att det är svårt att få en likvärdig utbildning för eleverna när läroplanen är så pass fri att tolka för varje lärare, det kommer att påverka vem man har som lärare och vart i Sverige man bor. Men detta behöver kanske inte vara något negativt. De allra flesta idrottslärare ser positivt på denna frihet som läroplanen ger, det ger en möjlighet att lättare anpassa undervisningen efter elevernas behov och intressen. Vilket kanske väger tyngre än att utbildningen det ska se lika ut i hela Sverige.

Vidare forskning

Undersökningen skulle kunna vidareutvecklas genom att samla in ett större material av planeringar för att öka generaliserbarheten. Man skulle även kunna gå in och göra observationer, liknande Skolinspektionens flygande tillsynen, för att se vad elever faktiskt får möta under lektionstid. En annan aspekt man skulle kunna undersöka är om den geografiska platsen man bor på påverkar innehållet av undervisningen, exempelvis om det är mer

friluftsliv om det är en skola utanför storstan jämfört med mitt i centrum. Eller hur det ser ut för skolor i södra Sverige jämfört med norra Sverige.

Referenslista

- Ekberg, J.-E. (2009). *Mellan fysisk bildning och aktivering: en studie av ämnet idrott och hälsa i skolår 9* [PhD dissertation, Malmö högskola, Lärarutbildningen].
<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:mau:diva-7494>
- Fejes, Andreas. & Thornberg, Robert. (red.) (2015). *Handbok i kvalitativ analys*. 2. uppl, utök. Stockholm: Liber
- Hirsh, Å. (2020). *Att planera för undervisning och bedömning*. I. Skolverket. *Att planera, bedöma och ge återkoppling. Stöd för undervisningen*. Skolverket. Stockholm.
<https://www.skolverket.se/download/18.2a6bcc30176f24c3889241/1611039323467/pdf7689.pdf>
- Larsen, A. K. (2009). *Metod helt enkelt – En introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Gleerups utbildning AB. Malmö.
- Larsson, H., & Redelius, K. (2008). *Swedish physical education research questioned - current situation and future directions*. [Physical Education and Sport Pedagogy, 13(4), 381–398]. <https://doi.org/10.1080/17408980802353354>
- Liberg, Caroline. (2017). Lundgren, Ulf P., Säljö, Roger. & Liberg, Caroline. (red.) (2017). *Lärande, skola, bildning*. 4. uppl, reviderad. Stockholm: Natur & Kultur
- Linde, G. (2021). *DET SKA NI VETA! En introduktion till läroplansteori*. Upplaga 4:1. Studentlitteratur.
- Lorenzi, D. (2010). *Ideas Exchange: What is the role of dance in the secondary physical education program?* [EJ912861 ERIC]
<https://www.proquest.com/docview/854554831>
- Lundvall, S. och Meckbach, J. (2008). *Mind the gap: physical education and health and the frame factor theory as a tool for analyzing educational settings*. [Physical Education & Sport Pedagogy. 13. 345-364] <https://doi.org/10.1080/17408980802353362>
- Meckbach, J. och Lundvall, S. (2007). *Idrottsdidaktisk – konsten att undervisa i idrott*. I. Larsson, H. och Meckbach, J. *Idrottsdidaktiska utmaningar*. Stockholm. Liber AB
- Morgan, P., & Bourke, S. (2008). *Non-specialist teachers' confidence to teach PE: The nature and influence of personal school experiences in PE*. [Physical Education and Sport Pedagogy, 13(1), 1–29]. <https://doi.org/10.1080/17408980701345550>
- Patel, R och Davidsson, B. (2019). *Forskningsmetodikens grunder – Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Femte upplagan. Studentlitteratur
- Quennerstedt, M., Annerstedt, C., Barker, D., Karlefors, I., Larsson, H., Redelius, K., & Öhman, M. (2014). *What did they learn in school today? : A method for exploring aspects of learning in physical education*. [European Physical Education Review, 20(2), 282–302]. <https://doi.org/10.1177/1356336X14524864>
- Redelius, K. (2007). *Betygsättning i idrott och hälsa – en didaktisk utmaning med pedagogiska konsekvenser*. I. Larsson, H. och Meckbach, J. *Idrottsdidaktiska utmaningar*. Stockholm. Liber AB

- Regeringens Proposition (2009/10: 238). Framtidens friluftsliv.
<https://www.regeringen.se/contentassets/9d5fba3ca0a9489e8d98c7e6aad0b11/framtidens-friluftsliv-prop.-200910238>
- Skolinspektionen. (2012:5). *Idrott och hälsa i grundskolan. Med lärande i rörelse*. Skolinspektionen. Stockholm. <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/02-beslut-rapporter-stat/granskningsrapporter/tkg/2012/idrott/idrott-och-halsa-i-grundskolan---slutrapport.pdf>
- Skolinspektionen. (2018). *Kvalitetsgranskning av ämnet idrott och hälsa i årskurs 7–9*. <https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/kvalitetsgranskning/2018/kvalitetsgranskning-av-amnet-idrott-och-halsa-i-arskurs-79/>
- Skolinspektionen. (2010). *Mycket idrott och lite hälsa. Skolinspektionens rapport från den flygande tillsynen i idrott och hälsa*. Skolinspektionen. Stockholm. <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/02-beslut-rapporter-stat/granskningsrapporter/ovriga-publikationer/2010/idrott--fi/slutrapport-flygande-tillsyn-idrott.pdf>
- Skolverket. (2021). *Jämför kursplanerna. Idrott och hälsa Lgr22-Lgr11*. Skolverket. https://www.skolverket.se/download/18.6801312f17bea3d8bfe7e/1631798526409/J%C3%A4mf%C3%B6relsedok_Idrott%20halsa_final.pdf
- Skolverket. (2022). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*. Skolverket. Stockholm. <https://www.skolverket.se/publikationsserier/styrdokument/2022/laroplan-for-grundskolan-forskoleklassen-och-fritidshemmet---lgr22>
- Skolverket. (2010:355). *På pojarnas planhalva? Ämnet idrott och hälsa ur ett jämställdhets- och likvärdighetsperspektiv*. Stockholm. <https://www.skolverket.se/download/18.6bfaca41169863e6a658f89/1553963482154/pdf2479.pdf>
- Svennberg, L. (2017). *Swedish PE teachers' understandings of legitimate movement in a criterion-referenced grading system*. [Physical Education and Sport Pedagogy, 22(3), 257–269]. <https://doi.org/10.1080/17408989.2016.1176132>
- Thurén, T. (2000). *Vetenskapsteori för nybörjare*. Stockholm: Liber
- Vetenskapsrådet. (2017). *God forsknings*. https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/God-forskningssed_VR_2017.pdf

Bilagor

Bilaga A

Tabell 1, sammanställning av kunskapskravet E, åk 6

Lgr 11	Lgr 22
Eleven kan delta i lekar, spel och idrotter som innefattar sammansatta motoriska grundformer i olika miljöer och varierar och anpassar sina rörelser till viss del till aktiviteten	Eleven genomför rörelseaktiviteter som innefattar sammansatta motoriska grundformer i olika fysiska sammanhang och anpassar sina rörelser till viss del till syftet med aktiviteterna
I rörelser till musik och i danser anpassar eleven till viss del sina rörelser till takt och rytm.	Eleven genomför aktiviteter i natur- och utemiljö på ett i huvudsak fungerande sätt utifrån syftet med aktiviteterna och utifrån olika förhållanden.
Eleven kan även simma 200 meter varav 50 meter i ryggläge.	Eleven värderar på ett enkelt sätt hur aktiviteterna påverkar den egna fysiska förmågan och hälsan.
Eleven kan samtala om egna upplevelser av fysiska aktiviteter och för då enkla och till viss del underbyggda resonemang kring hur aktiviteterna kan påverka hälsan och den fysiska förmågan.	Eleven förebygger på ett i huvudsak fungerande sätt risker i samband med olika aktiviteter
Eleven kan genomföra olika aktiviteter i natur och utemiljö med viss anpassning till olika förhållanden och till allemansrättens regler.	Eleven hanterar nödsituationer på land och vid vatten samt simmar 200 meter i en följd varav 50 meter i ryggläge
Dessutom kan eleven med viss säkerhet orientera sig i bekanta miljöer med hjälp av kartor.	
Eleven kan ge enkla beskrivningar av hur man förebygger skador som är förknippade med lekar, spel och idrotter.	
Dessutom kan eleven hantera nödsituationer vid vatten med hjälpskap under olika årstider.	

Bilaga B

Informationsbrev

Information om deltagandet i en forskningsstudie om hur idrottslärare synliggör det centrala innehållet i sina pedagogiska planeringar samt hur de upplever de olika delarna i det centrala innehållet.

Information om studien

Hej! Vi heter Amanda Frykman och Therese Strand Adolfsson och skriver just nu vårt examensarbete inom grundläroprogrammet 4–6, med inriktning mot idrott och hälsa, vid Högskolan Dalarna. Du tillfrågas härmed om deltagande i denna undersökning. Syftet med denna studie är att belysa hur det centrala innehållet synliggörs i idrottslärares pedagogiska planeringar samt hur verksamma idrottslärare uppfattar betydelsen av de olika delarna i det centrala innehållet i det nuvarande styrdokument, LGR 22. Eftersom LGR 22 trädde i kraft så pass nyligen är det fortfarande ett outforskat område, därför är ditt deltagande i denna studie viktig!

Praktiskt genomförande

Som datainsamlingsmetod har vi valt att använda intervjuer samt insamlande av pedagogiska planeringar inom idrott och hälsa. För att få svar på vår frågeställning krävs det att de som intervjuas är behöriga i att undervisa idrott och hälsa samt att de har en tillgänglig pedagogisk årsplanering baserat på LGR 22 att tillhandahålla. Intervjuerna genomförs online och tar ca 30–60 minuter. Förslagsvis sker intervjuerna via ZOOM och kommer även att spelas in för att vi ska kunna fokusera på intervjun och inte riskera att förlora någon viktig information. Intervjun kommer sedan att transkriberas.

Bearbetning av data

Studien är ett examensarbete vid Högskolan Dalarna. När examensarbetet är färdigskrivet och godkänt kommer den att läggas ut och finnas tillgänglig för allmänheten via portalen DiVA. För att värna om alla deltagarnas integritet kommer alla namn, skolor och liknande uppgifter att anonymiseras eller få fiktiva namn i arbetet. Det insamlade materialet hanteras enbart av oss skribenter och när examensarbetet är färdigt kommer även allt insamlat material att raderas och inte längre finnas tillgängligt.

Ditt deltagande i undersökningen är helt frivilligt. Du kan när som helst avbryta ditt deltagande utan närmare motivering, då kommer det insamlade materialet raderas omgående.

Tack på förhand!

Amanda Frykman och Therese Strand Adolfsson

Ytterligare upplysningar lämnas av nedanstående ansvariga.

Handledare: Jenny Isberg jis@du.se

Författare:

Amanda Frykman h19amafr@du.se

070-5273806

Therese Strand Adolfsson h19thera@du.se

070-0344960

Falun

Kristinehamn

Bilaga C

Samtyckesformulär

Samtycke till att delta i studien Jag har fått muntlig och skriftlig informationen om studien och har haft möjlighet att ställa frågor. Jag får behålla den skriftliga informationen.

Jag samtycker till att:

- delta i studien [namn på studien]
- att uppgifter om mig behandlas på det sätt som beskrivs i studiepersonsinformation - följande personuppgifter samlas in: [ange vilka]
- personuppgifter kommer att användas till [ange vad]
- de insamlade uppgifterna kommer att bevaras till dess att uppsatsen är examinerad och godkänd, dock högst tre år räknat från att datainsamlingen påbörjats.

Plats och datum	Underskrift

Ansvarig för studien

Ort och datum: _____

Namnteckning: _____

Bilaga D

Intervjufrågor

Semistrukturerad intervju baserat på följande frågeställningar:

- Hur synliggörs de olika delarna i det centrala innehållet i idrottslärares pedagogiska planeringar?
- Hur uppfattar verksamma idrottslärare betydelsen av de olika delarna i det centrala innehållet i det nuvarande styrdokumentet, LGR22?

Var tydlig med att det inte finns något rätt eller fel svar utan vi vill höra deras tankar och vad de tycker är viktigt.

- Vad tycker du är största förändringen i den nya läroplanen LGR 22 jämfört med LGR11?
- Hur skulle du beskriva det centrala innehållet, är det någon del du tycker är viktigare/får mer plats enligt dig själv?
- Vad finns det för positiva/negativa sidor om alla delar skulle vara lika stora?
- Gör du en planering?
- Hur gör du din planering (år, månad, vecka, dag)?
  - Hur går din tankeprocess när du väljer ut innehållet? Vad väljs ut och vad bortprioriteras?
  - Hur motiverar du dina val?
  - Är det en ny planering varje år eller använder du samma? Hur utvärderar du innehållet?
- Är det något du upplever som otydligt i det centrala innehållet? Vad upplever du saknas i läroplanen? Något du upplever som problematiskt?
  - Vad är det som gör läroplanen otydlig? (om svaret blir ja)
  - Vad är det som gör att läroplanen är tydlig? (om svaret blir nej)

Bilaga E

Dokumentation av skriv- och arbetsprocessen vid parskrivande

Detta dokument används under hela skriv- och arbetsprocessen med examensarbetet. Studenterna har ansvar att fylla i dokumentet för att visa på delaktighet i alla delar av skriv- och arbetsprocessen.

Ansvarsområdena är skrivna på respektive student men alla områden har reviderats av båda tillsammans.

Student 1: Amanda Frykman

Student 2: Therese Strand Adolfsson

	Amanda	Therese
Problemställning Vilka delar har skrivits fram av respektive student? <ul style="list-style-type: none"> – Formulering av syfte och frågeställningar – Motivering av syfte med hjälp av skolans styrdokument och tidigare forskning	Syfte och frågeställning Skolinspektionen i inledning	Syfte och frågeställning Läroplanen i inledningen
Beskrivning av litteratursökprocessen Vilka delar har skrivits fram av respektive student? <ul style="list-style-type: none"> – Vilka sökmotorer och sökord som har använts? – Vilka avgränsningar som gjorts under sökprocessen? – Hur utvald litteratur kan motiveras i relation till studiens syfte?	Vilka sökmotorer och sökord som har använts? Vilka avgränsningar som gjorts under sökprocessen? Hur utvald litteratur kan motiveras i relation till studiens syfte?	Vilka sökmotorer och sökord som har använts? Vilka avgränsningar som gjorts under sökprocessen? Hur utvald litteratur kan motiveras i relation till studiens syfte?
Litteraturbakgrund Vilka delar har skrivits fram av respektive student? <ul style="list-style-type: none"> – Beskrivning av skolans	Svårigheter med att undervisa i idrott och hälsa	Vikten av att planera undervisningen Det här möter eleverna

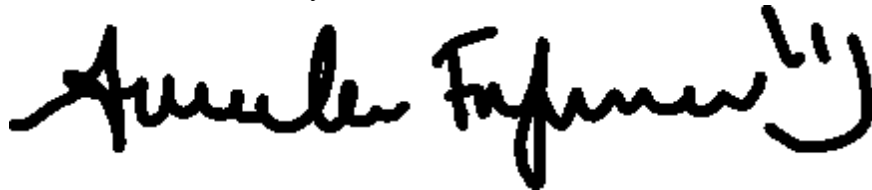
<p>styrdokument</p> <ul style="list-style-type: none"> – Problematisering och definition av centrala begrepp – Sammanställning av tidigare forskning under tematiska rubriker 	<p>Det här möter eleverna i undervisningen</p> <p>Sammanställning av tidigare forskning</p>	<p>i undervisningen</p> <p>Sammanställning av tidigare forskning</p>
<p>Teori</p> <p>Vilka delar har skrivits fram av respektive student?</p> <ul style="list-style-type: none"> – Beskrivning och motivering av utvalt teoretiskt perspektiv 	<p>Beskrivning och motivering av utvalt teoretiskt perspektiv</p>	<p>Beskrivning och motivering av utvalt teoretiskt perspektiv</p>
<p>Metod</p> <p>Vilka delar har skrivits fram av respektive student?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Val av metod 2. Urval 3. Genomförande 4. Analys 	<p>Val av metod och urval</p> <p>Genomförande Analys</p>	<p>Val av metod och urval</p> <p>Genomförande Analys</p>
<p>Etiska ställningstaganden</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vem har skrivit vilka etiska överväganden som gjorts? 2. Vem har skrivit informationsbrev (i de fall det är relevant)? 3. ~~Vem har skickat in anmälan om behandling av personuppgifter till dataskyddsombudet (i de fall det är relevant)?~~ 4. ~~Vem har skickat in underlag till etiskprövning (i de fall det är relevant)?~~ 	<p>Etiska överväganden</p>	<p>Informationsbrev</p>
<p>Resultat</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vem har ansvarat för att skriva fram vilka delar? 	<p>Resultat</p>	<p>Resultat</p>
<p>Diskussion</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vem har ansvarat för att skriva fram metoddiskussionen? – Vem har ansvarat för att skriva framresultatdiskussionen? – Vem har ansvarat för att skriva fram hur arbetet bidrar till kunskapsutveckling av betydelse 	<p>Metoddiskussion Resultatdiskussion</p>	<p>Metoddiskussion Resultatdiskussion</p>

föyrkesutövningen?		
--------------------	--	--

Blanketten signeras och läggs som bilaga i examensarbetet inför de examinerande momenten.

Underskrifter:

Student 1: Amanda Frykman

A handwritten signature in black ink that reads "Amanda Frykman" with a small smiley face at the end.

Student 2: Therese Strand Adolfsson

A handwritten signature in black ink that reads "Therese Strand Adolfsson".